

I. WYROK

II. WIMIENIU

III. RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 września 2015r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu w Wydziale IV Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący: SSO Małgorzata Ziółka

Sędziowie; SSO Bożena Ziółkowska

SSO Leszek Matuszewski (spr)

Protokolant: po. staż. E. C.

przy udziale M. F. Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Poznaniu, po rozpoznaniu w dniu 19 sierpnia 2015 r. sprawy **B. P.** oskarżonego o popełnienie przestępstwa z art. 178a§ 4 kk i innych, na skutek apelacji wniesionej przez prokuratora od wyroku Sądu Rejonowego Poznań – Stare Miasto w P. z dnia 29 maja 2015r. w sprawie o sygn. akt VIII K 1507/13

1 przy zastosowaniu art. 4§ 1kk utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok;

2 kosztami postępowania odwoławczego obciąża Skarb Państwa.

L. M. M. B. Z.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy Poznań-Stare Miasto w P., wyrokiem z dnia 29 maja 2015 r., sygn. akt VIII K 1507/13 uznał oskarżonego **B. P.** za winnego tego, że w dniu 19.06.2013r. w P. będąc wcześniej prawomocnie skazanym za prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości wyrokami o sygn. IV K 720/07 przez Sąd Rejonowy w Poznaniu IV Wydział Grodzki z dnia 30.04.2007r. i o sygn. VIII K 818/10 przez Sąd Rejonowy Poznań – Grunwald i Jeżyce w Poznaniu z dnia 14.07.2010r. znajdując się w stanie nietrzeźwości z wynikiem I badanie 0,85 mg/l, II badanie 0,87 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu oraz gdzie badanie krwi na zawartość alkoholu dało wynik 1,83 promila prowadził w ruchu lądowym pojazd mechaniczny marki F. (...) o nr rej. (...), tj. przestępstwa z art.178a § 4 k.k. i za czyn ten na podstawie art. 178a § 4 k.k. wymierzył mu karę 8 miesięcy pozbawienia wolności.

W tym samym wyroku uznano podsądnego również za winnego tego, że w dniu 19.06.2013r. w P. działając w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru naruszył nietykalność cielesną umundurowanego funkcjonariusza policji st. sierż. T. D. poprzez kilkukrotne kopnięcie w nogę oraz próbę chwycenia za szyję pokrzywdzonego podczas i w związku z pełnieniem przez niego obowiązków służbowych, a następnie znieważył słownie st. sierż. T. D. i mł. asp. I. T. poprzez kierowanie pod ich adresem słów wulgarnych uznanych powszechnie za obraźliwe podczas i w związku z pełnieniem przez nich obowiązków służbowych, tj. przestępstwa z art. 226 § 1 k.k. i art. 222 § 1 k. k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i za czyn ten na podstawie art. 222 §1kk w. zw. z art. 11§ 3 k.k. wymierzył mu karę 8 miesięcy pozbawienia wolności

Na podstawie art. 85 k.k., art. 86§ 1 k.k. połączono kary jednostkowe pozbawienia wolności wymierzone wobec oskarżonego w pkt 1 i 2 wyroku i wymierzono oskarżonemu karę łączną 1 roku pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na podstawie art. 69§ 1 i 2 k.k., § 4 k.k., art. 70 § 1 pkt 1 k.k. na okres próby 4 lat.

Na mocy art. 71 § 1 k.k. orzeczono wobec oskarżonego karę grzywny w kwocie 80 stawek dziennych po 10 złotych każda.

Na podstawie art. 42 § 2 k.k. orzeczono wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 6 lat.

Na podstawie art. 49 § 2 k.k. orzeczono wobec B. P. środek karny w postaci świadczenia pieniężnego w kwocie 500 złotych na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej.

Na mocy art. 63§1 k.k. na poczet wykonania kary grzywny 2 stawek dziennych zaliczono oskarżonemu zatrzymanie w dniu 20.06.2013r. i ustalono, że pozostała mu do wykonania kara grzywny w wysokości 78 stawek dziennych.

W ostatnim punkcie wyroku, na podstawie art. 627 kpk i art. 1, art. 2 ust 1 pkt 3 i art. 3 ust. 1 ustawy z 23.06.1973 roku o opłatach w sprawach karnych (DZU nr 49 poz. 223 z 1983 roku z późn. zm.) zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa zwrot kosztów sądowych w kwocie 1064,82zł i wymierza mu opłatę w kwocie 260 złotych.

Z powyższym wyrokiem nie zgodził się **prokurator**, zaskarżając wyrok w części orzeczenia o karze na niekorzyść podsądnego. Autor apelacji zarzucił orzeczeniu rażącą niewspółmierność warunkowego zawieszenia wykonania kary łącznej orzeczonej wobec podsądnego.

Apelujący wniósł o zmianę wyroku i orzeczenie wobec podsądnego bezwzględnej kary pozbawienia wolności i uchylenie w związku z tym kary grzywny wymierzonej na podstawie art. 71 §1 k.k. w pozostałym zakresie wniósł o utrzymanie wyroku w mocy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja prokuratora nie zasługuje na uwzględnienie

Na wstępie należy zauważyć, że Sąd I instancji w sposób staranny rozważył dowody i okoliczności ujawnione w toku przewodu sądowego, na ich podstawie dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych, a do przypisanych oskarżonemu czynów zastosował prawidłową kwalifikację prawną. Organ orzekający należycie też wykazał winę podsądnego, a swoje stanowisko w sposób szczegółowy i przekonujący umotywował w pisemnym uzasadnieniu wyroku. Uzasadnienie to odpowiada wymogom z art. 424 k.p.k. i jako takie umożliwia pełną kontrolę odwoławczą zaskarżonego wyroku .

Sąd II instancji uznał, że przepisy kodeksu karnego w brzmieniu obowiązującym w chwili popełnienia przez oskarżonego przypisanych mu czynów są dla niego względniejsze niż obowiązujące w chwili orzekania przez Sąd II instancji. Aktualnie obowiązujące normy prawne dotyczące okresu probationi nie zezwoliłyby na warunkowe zawieszenie orzeczonej oskarżonemu kary pozbawienia wolności na właściwy wobec oskarżonego okres próby 4 lat. W dacie wyrokowania przez Sąd odwoławczy istotnemu podwyższeniu uległa nadto dolna granica świadczenia pieniężnego (art. 43 a § 2 k.k.).

Zarzut wyartykułowany przez oskarżyciela publicznego polegający na zastosowaniu wobec podsądnego dobrodziejstwa warunkowego zawieszenia wykonania kary łącznej pozbawienia wolności nie znalazł potwierdzenia. Kara wobec określonej osoby jest karą niewspółmiernie surową wówczas, gdy sąd wymierzając ją nie uwzględnił okoliczności wiążących się z poszczególnymi ustawowymi dyrektywami i wskaźnikami jej wymiaru, czyli wówczas, gdy granice swobodnego uznania sędziowskiego zostały przekroczone (zob. wyrok SA w Poznaniu z 22 VI 1995 r. II Akc 178/95 Prok. I Pr. 1996/2-3/25). Z taką sytuacją nie mamy do czynienia w niniejszej sprawie.

Sąd Okręgowy po wnikliwej analizie całokształtu ustaleń Sądu Rejonowego w przedmiotowej sprawie nie dopatrzył się żadnego uchybienia w procesie orzekania kary łącznej oraz kar jednostkowych. Wywody apelującego, mające doprowadzić do zaostrzenia represji prawnokarnej orzeczonej wobec podsądnego, nie zyskały zaś aprobaty Sądu odwoławczego. Sąd Rejonowy prawidłowo orzekł wobec oskarżonego kary jednostkowe za przypisane mu przestępstwa po 8 miesięcy pozbawienia wolności. Powyższe sankcje karne odpowiadają stopniowi karygodności czynów oraz zawinięcia. Oskarżony w sposób zuchwały naruszył dobra prawne w postaci godności funkcjonariuszy publicznych oraz bezpieczeństwa w komunikacji. Podsądny po raz kolejny dopuścił się w sposób przestępczy

naruszenia porządku prawnego. Z tych powodów Sąd Rejonowy słusznie uznał stopień karygodności i zawinienia za znaczne.

Organ wyrokujący w sprawie prawidłowo połączył kary jednostkowe wedle systemu asperacji. Podosądny popełnił osądzone przestępstwa godzące w różne dobra prawne, jak: bezpieczeństwo w komunikacji, czy bezpieczeństwo funkcjonariuszy publicznych.

Prokurator nie ma racji, zarzucając rażąco łagodność warunkowemu zawieszeniu wykonania kary łącznej. Sąd odwoławczy przypomina, że dobrodziejstwo probacji jest to swoisty środek polityki karnej stosowany wobec osób nadających się do oddziaływań resocjalizacyjnych w warunkach wolnościowych. Przesłanką decydującą o tym, czy kara ma być orzeczona w postaci bezwzględnej, czy też z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, jest ocena, w jakiej postaci kara ta osiągnie cele wobec sprawcy przestępstwa, a więc rozstrzygnięcie to musi znajdować uzasadnienie w pozytywnej lub negatywnej prognozie kryminologicznej. Przekonanie sądu o tym, że orzeczona kara z warunkowym zawieszeniem jej wykonania będzie wystarczająca dla osiągnięcia wobec sprawcy celów kary musi zostać oparte na postawie sprawcy, jego właściwościach, dotychczasowym sposobie życia oraz zachowaniu się po popełnieniu przestępstwa. Rozważając kwestię warunkowego zawieszenia wykonania kary, sąd zobowiązany jest wprawdzie uwzględniać dyrektywy wynikające z art. 53 k.k., ale z uwagi na treść art. 69 § 2 k.k. dominującą rolę w tym zakresie odgrywają względy prewencji indywidualnej. Zastosowanie dobrodziejstwa warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności w wypadku sankcjonowania występku z art. 178 a §4 k.k. jest uzasadnione jedynie w szczególnie uzasadnionych wypadkach(art.69 § 4 k.k.). W niniejszej sprawie, mamy właśnie do czynienia z takimi okolicznościami, przemawiającymi za warunkowym zawieszeniem wykonania kary łącznej pozbawienia wolności. Organ orzekający w sposób przekonujący umotywowował na stronie 9 uzasadnienia zaskarżonego wyroku, dlaczego zastosował wobec podosądnego dobrodziejstwo probacji.

Nie sposób zgodzić się z prokuratorem, akcentującym dotychczasową karalność oskarżonego, jako przeciwwskazanie do stosowania środka probacyjnego. Uprzednie prawomocne skazania za przestępstwa nie stanowią przesłanki z góry wykluczającej pozytywną prognozę kryminologiczną. Tę okoliczność należy ocenić na tle realiów konkretnej sprawy i dopiero wówczas można ustalić znaczenie tego faktu dla ewentualnej probacji. Oskarżony dopuszczając się kolejnych przestępstw osądzonych przez Sąd Rejonowy w postępowaniu VIII K 1507/13 , istotnie dał wyraz temu, że nie wyciągnął w pełni należytych wniosków z uprzednich skazań. W tej sytuacji dopuszczenie się przez niego kolejnych przestępstw wymaga niewątpliwie napiętnowania poprzez odpowiednią reakcję prawnokarną. Jednakże nie może to automatycznie prowadzić do wymierzania oskarżonemu kary bezwzględnej pozbawienia wolności.

Sąd Rejonowy prawidłowo zwrócił uwagę na to, że postawa oskarżonego od czasu popełnienia przestępstwa uległa zdecydowanej poprawie. Nie ma racjonalnych podstaw, aby uznać postawę oskarżonego, jako ukierunkowaną li tylko na złagodzenie rozmiarów odpowiedzialności karnej. Postawa oskarżonego ewoluuje przecież od pewnego czasu konsekwentnie w pożądanym społecznie kierunku. Oskarżony rozpoczął terapię związaną z nałogiem alkoholowym stanowiącym w jego wypadku czynnik kryminogeny, a także kilkakrotnie wyrażał skruchę i żal za popełnione przestępstwo (k.21). Prowadzenie przez niego akceptowanego społecznie trybu życia wskazuje, że oskarżony wyciągnął właściwe wnioski i stara się obecnie przestrzegać porządku prawnego.

Sąd I instancji słusznie ocenił właściwości i warunki osobiste sprawcy w kontekście stosowania instytucji z art.69 § 1 i 4 k.k. Jeśli przez pryzmat tych warunków spojrzeć się na oskarżonego, to jawi się nam obraz człowieka, który prowadzi ustabilizowany tryb życia i żałuje za wyrządzone zło. W ocenie Sądu odwoławczego, to zachowanie stwarza podstawy do uznania, że oskarżony zinternalizował normy społeczne i moralne, na tyle, aby przypuszczać, że warunkowe zawieszenie wykonania sankcji karnej okaże się wystarczające, do tego, aby nie wkroczył on ponownie na drogę przestępstwa.

Co więcej, podosądny nie jest osobą którą z popełniania przestępstw uczyniła sobie sposób na życie. Oskarżony był skazany dwukrotnie wyrokami z 30 kwietnia 2007 roku oraz 14 lipca 2010 roku za dopuszczenie się przestępstw w dniach 24 marca 2007 roku oraz 5 maja 2010 roku (k.34,k.36). Występki osądzone w zaskarżonym wyroku popełnił

zaś w dniu 19 czerwca 2013 roku. Powyższa okoliczność nie usprawiedliwia podsądnego. Jednakże wskazuje na to, że zachowania przestępcze stanowią w istocie incydent w życiu oskarżonego i wynikają raczej z braku rozważliwej, niż złej, przestępczej woli. Trudno w tej sytuacji uznać zatem oskarżonego za osobę skrajnie zdemoralizowaną, który nie wyciągnął jakichkolwiek konstruktywnych wniosków z poprzedniego skazania.

Prawdą jest, że oskarżony zachowywał się w sposób arogancki wobec policjantów i swoim zachowaniem wywołał stan zagrożenia w ruchu lądowym. Sąd Rejonowy uwzględnił te okoliczności, słusznie uznając, że stopień karygodności zachowań podsądnego jawi się jako znaczny. Jednakże z powodów wyżej wymienionych, istniały racjonalne podstawy, aby wykonanie kary łącznej (powstałej po połączeniu kar jednostkowych) warunkowo zawiesić.

Dostrzegając niepewność prognozy kryminologicznej Sąd ten trafnie, z uwagi na konieczność jej zweryfikowania, ustalił stosunkowo długi, bo czteroletni, okres próby. Nie można stracić z pola widzenia tego, że jego motywacją dla oskarżonego do dalszego prowadzenia prawidłowego trybu życia, powinna być ciężąca nad nim możliwość wprowadzenia do wykonania warunkowo zawieszony kary pozbawienia wolności. Należy przyjąć, że krótszy okres warunkowego zawieszenia wykonania tej kary nie spełniłby swojej roli.

Należy dodać, że w obecnej sytuacji orzeczenie wobec oskarżonego bezwzględnej kary pozbawienia wolności i umieszczenie go w zakładzie karnym mogłoby wręcz zniweczyć możliwość osiągnięcia pożądanego celu kary. Pobyt w zakładzie karnym mógłby wywołać efekt przeciwny do zamierzonego, a mianowicie zniweczyć osiągnięte już wobec oskarżonego efekty wychowawcze i poprzez kontakt ze środowiskiem przestępczym doprowadzić do jego demoralizacji. Tylko i wyłącznie od oskarżonego zależy czy skorzysta z szansy zmiany swojego życia w warunkach wolnościowych. Co równie istotne, zgodnie art. 75 § 2 in fine k.k., sąd może zarządzić wykonanie kary nie tylko w razie popełnienia nowego przestępstwa, ale także w sytuacji, gdy skazany w okresie próby rażąco narusza porządek prawny. Pamiętać należy podkreślić, że pomimo niewykonania wymierzonej kary pozbawienia wolności realną dolegliwość dla oskarżonego stanowią wymierzona kara grzywny, świadczenie pieniężne, jak również środek karny w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na stosunkowo długi okres 6 lat. W tej sytuacji trudno przyjąć, że wymierzona kara wywoła u oskarżonego, jak i wśród innych osób poczucie, że podsądny jest bezkarny. Wręcz przeciwnie – kara ta powinna zmotywować oskarżonego do przestrzegania prawa i uzmysłowić mu nieopłacalność popełniania przestępstw, choćby z uwagi na konsekwencje finansowe oraz grożące mu umieszczenie w zakładzie karnym.

Kontestowana kara czyni także zadość względem prewencji generalnej. Orzeczenie tej kary nie wpłynie negatywnie na realizację względów ogólnoprewencyjnych oraz zapobiegnie wykształceniu w społeczeństwie błędnego przekonania o nadmiernej pobłażliwości organów sprawiedliwości wobec sprawców tego rodzaju przestępstw. Istotą prewencji ogólnej nie jest przecież wymaganie wymierzania wyłącznie surowych kar, lecz kształtowanie w społeczeństwie przekonania o nieuchronności kary, jej dostosowaniu do okoliczności podmiotowo-przedmiotowych czynu i jego sprawcy, a zatem o karaniu sprawiedliwym, tworzącym atmosferę zaufania dla obowiązującego systemu prawnego. Każde przestępstwo i każdy sprawca wymaga indywidualnej oceny, bo przecież ustawodawca stwarzając możliwość warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności w wymiarze nie przekraczającym 2 lat miał na względzie konieczność indywidualizacji kary i dostosowania jej do realiów danej sprawy. Zdaniem Sądu Odwoławczego, taka właśnie zindywidualizowana ocena miała miejsce i skutkowała wydaniem trafnego orzeczenia.

Sąd odwoławczy na podstawie art. 626 § 1 k.p.k. i art. 636 k.p.k. kosztami postępowania odwoławczego obciążył Skarb Państwa

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy:

I. Przy zastosowaniu art. 4 § 1 k.k. utrzymał zaskarżony wyrok w mocy.

II. kosztami postępowania odwoławczego obciążył Skarb Państwa.

SSO Leszek Matuszewski SSO Małgorzata Ziółcka SSO Bożena Ziółkowska